

KÚRIA

Bfv.I.73/2016/10. szám

A Kúria Budapesten, a 2016. év június hó 7. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben az **I. rendű** terhelt által - védője útján - benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Gyulai Járásbíróság 13.B.127/2014/68. számú és a Gyulai Törvényszék 9.Bf.130/2015/6. számú ítéletét **az** I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Gyulai Járásbíróság a 2015. január 29-én meghozott 13.B.127/2014/68. számú ítéletével **az** I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett csalás büntettségében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (3) bekezdés b) pont], folytatólagosan elkövetett költségvetési csalás büntettségének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés a) pont], 5 rendbeli közokirat-hamisítás büntettségében [Btk. 342. § (1) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §], ezért halmazati büntetésül egy év tíz hónap börtönbüntetésre és két év közügyek gyakorlásától eltiltásra ítélte azzal, hogy a terhelt a szabadságvesztésből a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra, egyben elrendelte a Gyulai Városi Bíróság 13.B.87/2009/31. számú, a Békés Megyei Bíróság 2.Bf.52/2010/6. számú határozatával 2010. április 13. napján jogerőre emelkedett ítéletével kiszabott nyolc hónap börtönbüntetés végrehajtását. Rendelkezett a bűnjelekről, valamint a bűnügyi költség viseléséről is.

A másodfokon eljáró Gyulai Törvényszék a 2015. október 14-én

meghozott 9.Bf.130/2015/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét **az** I. rendű terheltre vonatkozóan megváltoztatva a terhére megállapított, folytatólagosan elkövetett csalás büntettként elbírált cselekményt társtettesként elkövetettnek, a folytatólagosan elkövetett költségvetési csalás büntettként kísérleteként elbírált cselekményt társtettesként elkövetett társadalombiztosítási, szociális vagy más jóléti juttatással visszaélés vétsége kísérletének [Btk. 395. § (1) bekezdés], a folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségeként elbírált cselekményt társtettesként elkövetettnek minősítette, a terhelttel szemben háromszázezer forint vagyonekobzást is elrendelt, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen a terhelt - védője útján - a Be. 416. § (1) bekezdés a) és c) pontjára alapítottn felülvizsgálati indítvánnyal élt.

Az indítványozó szerint az ítéleti tényállás 1. pontjában írt cselekmény kapcsán nem jogosulatlanul megszerzett elektronikus készpénz-helyettesítő fizetési eszköz felhasználására került sor, emellett a bíróság csalásként minősítette a cselekményt, azonban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem tartalmazza a csalás lényeges törvényi tényállási elemét, a tévedésbe ejtést vagy tévedésben tartást, így bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor.

Álláspontja szerint a tényállás 2. pontja szerinti cselekményben is törvénysértő büntetőjogi felelősségének megállapítása, mert aszerint az iratok csak „valószínűsítik” az ott írtakat, és ennek a kifejezésnek a valóságtól eltérő jelentést tulajdonított a bíróság, tévesen állapította meg bizonyossággal azt, hogy neki a Magyar Államkincstárnál a kifizetés elérése volt a célja. Álláspontja szerint a jogerős ítéleti tényállás nem tartalmaz olyan adatot, amely alkalmas a pénzbeli juttatás megszerzésére irányuló tévedésbe ejtés vagy tévedésben tartás megállapítására, és a fellebbezésben előadott, a tényállás megalapozatlanságára vonatkozó érvekre sem adott a másodfokú bíróság megfelelő cáfolatot.

Mindezen túl hivatkozott arra is, hogy vele szemben vagyonekobzásnak sem lett volna helye, mert a cselekmények kapcsán semmilyen módon nem gazdagodott.

Ezért elsődlegesen a jogerős határozat megváltoztatását és az ellene emelt vádak alóli felmentését, másodlagosan a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt részben törvényben

kizártnak, részben alaptalannak találta.

Arra hivatkozott, hogy bár az ítéleti tényállás támadása törvényben kizárt, annak megalapozatlanságára utalva az indítványozó az irányadó tényállást támadta, ahogy a vagyonekbevitel alkalmazását kifogásoló hivatkozással is, mivel a tényállás tartalmazza azt, hogy a cselekmény során a terhelt milyen módon gazdagodott, emellett a kifogásolt rendelkezés különleges eljárásban orvosolható, így ez okból nincs helye felülvizsgálatnak.

Emellett utalt arra is, hogy bár a tényállás 1. pontja szerinti cselekmény minősítése nem törvényes, mert a jogszerűen megszerzett bankkártyával történt jogtalan készpénz-felvételre tekintettel az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntettét valószínűsítette meg a terhelt, a törvénysértő minősítés azonban nem eredményezett törvénysértő büntetést.

Alaptalannak találta az indítványnak a másodfokú bíróság határozatával kapcsolatos kifogásait is, mivel a törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozatlanságát megfelelő módon orvosolta és azt is megindokolta, hogy a bizonyítási indítványt miért utasította el.

Ezért arra tett indítványt, hogy a Kúria a felülvizsgálattal támadott határozatokat hatályukban tartsa fenn (BF.126/2016/1.).

Az I. rendű terhelt védője a Legfőbb Ügyészségnek a vagyonekbevitellel összefüggő nyilatkozatára tett észrevételében arra hivatkozott, hogy a Be. 570. §-ában szabályozott, a vagyonekbevitellel kapcsolatos különleges eljárás csak az ügyész indítványára, illetve hivatalból folytatható le, a terhelt azt nem kezdeményezheti, és akkor, ha a terhelt vagy a védő úgy ítéli meg, hogy a jogerős ügydöntő határozat a vagyonekbevitelről nem a törvénynek megfelelően rendelkezett, akkor nem különleges eljárásnak, hanem a jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati eljárásnak van helye.

Emellett arra utalt, hogy a bankkártyát védence jogszerűen szerezte meg, így nem követhette el az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalást sem, ahogy az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 393. §-a szerinti készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést sem, mivel annak is tényállási eleme a jogosulatlan megszerzés. Álláspontja szerint nem nyert bizonyítást kétséget kizáró módon védence bűnössége a tényállás 2. pontjában írt cselekmény kapcsán sem.

A Legfőbb Ügyészség - korábbi nyilatkozatát változatlanul fenntartva - kifejtette, hogy a Be. 570. §-ában írt különleges eljárás alkalmas a terhelt és védője által állított - a

vagyonekmozgás alkalmazásával összefüggő - esetleges törvénysértés orvoslására, és ennek az eljárásnak a kezdeményezésére a védő is és a terhelt is indítványt tehet, amit a bíróságnak érdemben vizsgálnia is kell; így ez okból felülvizsgálatnak nincs helye (BF.126/2016/2.).

.-.-.

A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsülésen elbírálván a megtámadott határozatokat a Be. 423. § (4) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján, a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében, valamint az (5) bekezdésre figyelemmel a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt - az indítványozó által nem hivatkozott - esetleges eljárási szabálysértésekre tekintettel vizsgálta felül.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, a felülvizsgálati indítványban a tényállás nem támadható.

Ezért az indítvány előterjesztőjének a tényállás hiányosságaira, megalapozatlanságára utaló érveivel a Kúria érdemben nem foglalkozhatott, a felülvizsgálati indítvány ezen része a törvényben kizárt.

A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerint felülvizsgálati ok a Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontja szerinti - az indítványozó által hivatkozott - eljárási szabálysértés.

Az indokolási kötelezettség megsértése akkor eredményez felülvizsgálatot is megalapozó, egyben feltétlen hatályon kívül helyezést is eredményező eljárási szabálysértést, ha a megtámadott határozat indokolása valamely tény vagy jogkérdés kapcsán olyan mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, mire alapozta a bíróság a döntését, azaz nem ellenőrizhető az eljáró bíróságoknak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, továbbá az, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontját - a bűnösséggel, a minősítéssel, az alkalmazott joghátrányokkal kapcsolatban - mire alapozta.

Ugyanakkor a bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége, az értékelés eredménye kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadása.

A felülvizsgálati indítvány azon hivatkozása, hogy a másodfokú

bíróság érdemben nem indokolta és nem cáfolta a fellebbezésben előadottakat, emellett nem is helytálló, mert a másodfokú bíróság a tényállás kiegészítése és helyesbítése mellett a bizonyítási indítvány elutasítását is megindokolta.

A felülvizsgálati indítvány a tényállás 1. pontjában rögzített cselekmény minősítése kapcsán annyiban helytálló, hogy a tényállás valóban nem tartalmazza a tévedésbe ejtést, illetve tévedésben tartást.

Az irányadó tényállás szerint a sértett beleegyezésével került a bankkártya **az** I. rendű terhelthez, mint annak az időseket ellátó otthonnak az irányítójához, ahol a sértett lakott, azért, hogy a sértett nyugdíját havonta felvegye, és annak nyolcvan százalékát az ellátás fejében az intézet kapja, húsz százalékát átadja a sértettnek.

Azonban a másodfokú bíróság által kiegészített, illetve helyesbített tényállás azt is tartalmazza, hogy a sértettnek nem volt tudomása a bankszámlájára átutalt 386.430 forintról, és nem is adott engedélyt ennek felvételére, arra térítési díjként az intézet nem is tarthatott igényt. Ennek ellenére **az** I. rendű terhelt utasítása alapján a II. rendű terhelt a sértett számlájáról két egymást követő napon egy bankjegykiadó automatából a sértett bankkártyáját felhasználva felvett 100-100 000 forintot, majd az intézet egy másik dolgozója újabb 100 000 forintot, ezzel a sértettnek - a pénzfelvétel költségével együtt - 301 782 forint kárt okozva. **Az** I. rendű terhelt a felvett készpénzből legfeljebb 80 000 forintért fűkaszt vásároltatott, a fennmaradó összeget ismeretlen célra fordította.

Azaz e cselekmény csaláskénti minősítése - ahogy arra a Legfőbb Ügyészség is utalt - nem törvényes.

Az indítványozó álláspontjával szemben azonban a jogszerűen megszerzett bankkártyával történő jogtalan készpénzfelvétel ennek ellenére bűncselekmény.

A Btk. 375. § (1) bekezdése szerint az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalásnak minősül az, amikor az elkövető jogtalan haszonszerzés végett információs rendszerbe adatot visz be, és ezzel kárt okoz; a cselekmény három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Azaz nem tényállási elem a bűncselekmény elkövetéséhez felhasznált bankkártya jogtalan megszerzése.

A terhelt jogtalan haszonszerzési célzatát a tényállás tartalmazza, ahogy azt is, hogy a sértett bankkártyájának felhasználásával az

automatába adatot vittek be, az kezelte az adatot, a beütött összegű bankjegyet kiadta, és ezzel az elkövetők a sértettnek kárt okoztak; így a Btk. 375. § (1) bekezdése szerinti büntett tényállási elemei maradéktalanul megvalósultak.

Az adott cselekmény az elkövetésének idején hatályos 1978. évi IV. törvény szerint is bűncselekmény volt; a 313/C. § (1) bekezdésének b) pontja szerint készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés büntettét követte el az, aki készpénz-helyettesítő fizetőeszközt jogtalanul felhasznált, és a (3) bekezdés a) pontjára figyelemmel az büntettként három évig terjedő szabadságvesztéssel volt büntetendő.

Azaz nem volt ekkor sem tényállási elem a bűncselekmény elkövetéséhez felhasznált bankkártya jogtalan megszerzése.

A cselekmény mind a jogerős ítélet szerinti, mind a helyes minősítés szerint három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Az indítványozó érvei a 2. tényállási pont kapcsán sem alaposak.

Az irányadó tényállás szerint a terheltek tisztában voltak azzal, hogy a sértett nem igényelt korábban fogyatékosági támogatást, ennek ellenére jogtalan haszonszerzés végett azért, hogy a Magyar Államkincstár sértettet megtévevessék, a valótlan tartalmú kérelemhez hamis okiratokat csatoltak, azzal a céllal, hogy a sértettet megillető segélyhez hozzájussanak.

A Btk. 395. § (1) bekezdése szerint az, aki társadalombiztosítási ellátás, vagy az államháztartás alrendszeréből jogszabály alapján természetes személy részére nyújtható pénzbeli vagy természetbeli juttatás megszerzése érdekében mást tévedésbe ejt, és ezzel kárt okoz, társadalombiztosítási, szociális vagy más jóléti juttatással visszaélést követ el.

A terhelttel szemben az elbíráláskor hatályos törvényi rendelkezések - ahogy azt az első fokon eljáró bíróság helytállóan kifejtette - kedvezőbb elbírálást eredményeztek.

Ezért ezen cselekmény az okozott kár mértékére is tekintettel - a másodfokon eljáró bíróság álláspontjának megfelelően - helyesen eszerint minősül.

Miután a terhelttel szemben irányadó halmazati büntetési tételkeret a tényállás 1. pontjában írt cselekmény helyes minősítése mellett sem változna, azaz három hónaptól négy év hat hónapig terjedő szabadságvesztés, a jogerősen kiszabott szabadságvesztés neme és mértéke törvényes, azaz a törvénytörő minősítés nem eredményezte

törvénysértő büntetés kiszabását.

A Be. 416. § (4) bekezdésének c) pontja szerint nincs helye felülvizsgálatnak, ha a törvénysértés különleges eljárás (XXIX. Fejezet III. Cím) lefolytatásával orvosolható.

A Be. 570. § (1) bekezdése szerint a vagyonekbevételezésről szóló utólagos határozat meghozatalára ügyészi indítványra vagy hivatalból kerülhet sor.

Emellett azonban a Be. 43. § (2) bekezdésének d) pontja a terhelt alapvető jogává teszi, hogy az eljárás bármely szakában indítványokat és észrevételeket tegyen. A Be. 50. § (3) bekezdése a terhelt védőjének is biztosítja ezen alapvető jogosultságot, amikor rögzíti, hogy a terhelt jogait a védője külön is gyakorolhatja, kivéve azokat, amelyek értelemszerűen kizárólag a terheltet illetik.

Amennyiben a terhelt, illetve védője a vagyonekbevételezés törvénysértő rendelkezéseit kifogásoló indítványt terjeszt elő, az ügyésznek, illetve a bíróságnak a Be. 6. § (1) bekezdésére figyelemmel azt érdemben meg kell vizsgálnia. Amennyiben helye van a különleges eljárás lefolytatásának, a bíróságnak kötelessége az eljárás lefolytatása hivatalból, illetve az ügyésznek az ilyen eljárás kezdeményezése.

Mindezekből következően a Be. 570. §-ában írt különleges eljárás alkalmas a terhelt és védője által állított esetleges törvénysértés orvoslására, így ez okból felülvizsgálat kezdeményezésének nincs helye.

Ugyanakkor nincs akadálya annak, hogy a más okból is előterjesztett felülvizsgálati indítványban akár a terhelt, akár a védő sérelmezze a megtámadott határozat ezen intézkedésre vonatkozó rendelkezését.

Miután azonban az indítványozó ezen intézkedés törvényességét vitatva ténylegesen - a törvényi tilalom ellenére - ugyancsak az irányadó tényállást támadta, amikor azt állította, hogy neki vagyongyarapodása a tényállás 1. pontjában írt cselekményből nem származott, a Kúria ezzel érdemben nem foglalkozott.

A Kúria nem észlelt a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott, - az indítványozó által nem hivatkozott - egyéb feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést sem.

Ezért a Gyulai Járásbíróság 13.B.127/2014/68. számú ítéletét és a Gyulai Törvényszék 9.Bf.130/2015/6. számú ítéletét **az** I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. A felülvizsgálati indítvány ismételt benyújtásával kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria - a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel - az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2016. június 7.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s.k.
előadó bíró, Dr. Soós László s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
TóthLné tisztviselő